

แนวคิดในการวิจัยทาง โภชนาการ

นายยุทธนา พรหมอ่อน

RD./CDT. สมาคมนักกำหนดอาหารแห่งประเทศไทย

การวิจัยคือการเปลี่ยน ปัญหาให้เป็นปัญญา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)

ชนิดของการวิจัย

1. แบ่งตามสาขาวิชา

✓ การวิจัยทางสังคมศาสตร์

✓ การวิจัยทางมนุษยศาสตร์

✓ การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์

✓ อื่นๆ

ชนิดของการวิจัย

2. แบ่งตามประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยพื้นฐาน (Basic research)

การวิจัยประยุกต์ (Applied research)

การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action research)

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ชนิดของการวิจัย

การวิจัยพื้นฐาน (Basic research)

- เป็นการวิจัยมุ่งหาความรู้ความจริงที่เป็นหลักการ กฎเกณฑ์ ทฤษฎี เพื่อขยายความรู้ทางวิชาการ

การวิจัยประยุกต์ (Applied research)

- เป็นการวิจัยเพื่อนำผลไปทดลองใช้แก้ไขปัญหาคืออื่น ๆ ต่อไป เช่น การวิจัยทาง แพทย์ การวิจัยด้าน เศรษฐกิจ การวิจัยด้าน การศึกษา

การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action research)

- เป็นการวิจัยเพื่อนำผลมาใช้แก้ ปัญหาการปฏิบัติงานในองค์กร หน่วยงาน หรือสถานการณ์ เฉพาะ โดยผลหรือวิธีการที่ได้ จากการวิจัยนั้นอาจไม่สามารถ นำไปใช้กับองค์กร หน่วยงาน หรือสถานการณ์อื่นได้

ชนิดของการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

- เป็นการวิจัยที่อาศัยข้อมูลเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์จะต้องใช้วิธีการสถิติเข้ามาช่วย

3. แบ่งตามวิธีการศึกษา

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

- เป็นวิจัยที่ค้นหาโดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณลักษณะ หรือเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลต้องให้ได้สภาพจริงตามธรรมชาติ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึก วิเคราะห์โดยการพรรณนา และสรุปเป็นความคิดเห็น

ชนิดของการวิจัย

4. แบ่งตามลำดับเวลา

การวิจัยแบบตัดขวาง
(Cross-sectional research)

การวิจัยไปข้างหน้า
(Prospective research)

การวิจัยย้อนหลัง
(Retrospective research)

ชนิดของการวิจัย

5. แบ่งตามวิธีดำเนินการวิจัย

4.1 การวิจัยโดยการสังเกต
(Observational research)

การวิจัยเชิงพรรณนา
(descriptive research)

การวิจัยเชิงวิเคราะห์
(analytical research)

4.2 การวิจัยเชิงทดลอง
(Experimental research)

การวิจัยโดยการสังเกต (Observational research)

การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research)

การวิจัยที่มุ่งหมายเพื่ออธิบายการเกิดและการกระจายของโรคในประชากร ไม่มีการเปรียบเทียบหรือหาความสัมพันธ์ทางสถิติการศึกษา

การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (analytical research)

การวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

- 1 การศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัวขวาง
(cross-sectional analytical study)
- 2 การศึกษาจากเหตุไปหาผล
(cohort study)
- 3 การศึกษาจากผลไปหาเหตุ
(case-control study)

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research หรือ Intervention research)

เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
ระหว่างตัวแปรที่เป็นสาเหตุหลักกับตัวแปรที่เป็นผลภาย
ใต้เงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่ได้รับการควบคุมอิทธิพลของ
ตัวแปรอื่นๆที่ส่งผลต่อการทดลอง

ถือกันว่าเป็นการวิจัยที่ให้ความเชื่อถือในผลการวิจัยที่ดีที่สุด

องค์ประกอบการศึกษาวิจัย

1. ชื่อเรื่อง (the title)
2. บทคัดย่อ (Abstract) *คำสำคัญ (Keywords)*
3. ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Introduction)
4. คำถามงานวิจัย (Research Questions) และสมมุติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)
5. วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
6. วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)
7. ผลการวิจัย (Results)
8. อภิปรายผล (Discussions)
9. เอกสารอ้างอิง (References)

องค์ประกอบการวิจัย

1. ชื่อเรื่อง (the title)

- กระทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย
- น่าสนใจ ชูใจ
- ครอบคลุมเนื้อหา:ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
- ใช้ภาษาเขียน (ไม่ใช่ภาษาพูด)
- ตัวแปรต้น
- ตัวแปรตาม
- ประชากรการวิจัย
- สถานที่ทำวิจัย (อาจมีหรือไม่มีก็ได้)
- ภาษาไทย แยกจาก ภาษาอังกฤษ

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

องค์ประกอบการวิจัย

1. ชื่อเรื่อง (the title)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะมวลกล้ามเนื้อน้อยของผู้สูงอายุใน
ชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร*

“Factors associated with sarcopenia: A cross-sectional analysis using UK Biobank”

Article

The Effect of Dietary Intake and Nutritional Status on
Anthropometric Development and Systemic Inflammation:
An Observational Study

» ข้อควรระวัง! ในการตั้งชื่องานวิจัย

1. ไม่ชัดเจน คลุมเครือ
2. ยาวเกินไป
3. ไม่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญที่การศึกษา

องค์ประกอบการวิจัย

2. บทคัดย่อ (Abstract)

» ข้อมูลสรุปเนื้อหาสำคัญของเอกสาร หรือรายงานการวิจัยแบบย่อควรใช้ข้อความสั้น กระชับและกระชับ (Concision) มีความถูกต้อง(Precision) และมีความชัดเจน (Clarity) ทำให้ผู้อ่านทราบถึงเนื้อหาของงานวิจัยอย่างรวดเร็ว และอ่านได้เข้าใจโดยไม่ต้องไปอ่านจากที่อื่นอีก โดยเมื่อผู้อ่านๆบทคัดย่อจบแล้ว ต้องมองภาพรวมของงานวิจัยได้

ตัวอย่างบทคัดย่อ (ABSTRACT)

RESEARCH

Open Access

The prevalence and risk factors of sarcopenia among Thai community-dwelling older adults as defined by the Asian Working Group for Sarcopenia (AWGS-2019) criteria: a cross-sectional study

Jiraporn Sri-on^{1*}, Yupadee Fusakul², Thiti Kredarunsooksree³, Thitiwan Paksopis¹ and Rasida Ruangsi⁴

Abstract

Background: This study aimed to determine the prevalence and risk factors for sarcopenia and severe sarcopenia among urban community-dwelling adults in Thailand, using the Asian Working Group for Sarcopenia (AWGS-2019) criteria.

Methods: This cross-sectional study comprising 892 older adults aged > 60 years analyzed data from a cohort study (Bangkok Falls study; 2019–2021). The appendicular skeletal muscle mass was evaluated using the Bioelectrical Impedance Analysis (BIA) method. Physical performance and muscle strength were evaluated using the five-time sit-to-stand and handgrip strength tests, respectively. Logistic regression was used to determine the factors associated with sarcopenia.

Results: The prevalence rates of sarcopenia and severe sarcopenia were 22.2% and 9.4%, respectively. Age $\geq$ 70 years (adjusted odds ratio (aOR), 2.40; 95% confidence interval (CI), 1.67–3.45), body mass index (BMI) of < 18.5 kg/m² (aOR, 8.79; 95% CI, 4.44–17.39), Mini Nutritional Assessment (MNA) score of < 24 (aOR, 1.75; 95% CI, 1.24–2.48), and a six-item cognitive screening test score of $\geq$ 8 (aOR, 1.52; 95% CI, 1.08–12.15) were associated with sarcopenia. Likewise, age $\geq$ 70 years, BMI < 18.5 kg/m², and an MNA score of < 24 predicted severe sarcopenia.

Conclusion: One-third of the urban community-dwelling older Thai adults had sarcopenia or severe sarcopenia. The age $\geq$ 70 years, low BMI, and inadequate nutrition increased the risk of both sarcopenia and severe sarcopenia while impaired cognitive functions predicted only sarcopenia in this population.

Keywords: Sarcopenia, Community-dwelling older adults, Urban, Risk factors

[Sri-on, J., Fusakul, Y., Kredarunsooksree, T. et al. \(2022\). The prevalence and risk factors of sarcopenia among Thai community-dwelling older adults as defined by the Asian Working Group for Sarcopenia \(AWGS-2019\) criteria: a cross-sectional study. BMC Geriatr 22. 786.](#)

องค์ประกอบการวิจัย

2. บทคัดย่อ (Abstract)

*คำสำคัญ
(Keywords)*

» เป็นคำที่อยู่ในชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และเนื้อหา มีความสำคัญต่อการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ได้ บ่งบอกถึงสิ่งที่เราต้องการศึกษาทั้งหมด ควรเป็นคำที่ต้องคำนึงถึงในที่มาของปัญหา การทบทวนวรรณกรรม ระเบียบวิธีวิจัย การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์

จากชื่องานวิจัยนี้ คิดว่าคำสำคัญคือคำ
ใด

» ชื่อเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการของผู้สูงอายุในจังหวัดชลบุรี

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

องค์ประกอบการวิจัย

3. ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Introduction)

- วัตถุประสงค์เพื่อทำให้ผู้อ่านงานวิจัยเข้าใจขอบเขตเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการศึกษา ดังนั้นควรมีการระบุอย่างชัดเจนว่างานวิจัยนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

- แบ่งเป็น 3 ส่วน

1. นำเสนอแนวคิด : เป็นส่วนที่นำเสนอความสำคัญของงานวิจัย หรือนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

2. นำเข้าสู่เนื้อหา : ช่องว่างของการวิจัย (Research Gap) หรือคำถามงานวิจัย

3. เจาะประเด็น : ขอบเขตงานวิจัยหรือภาพร่างลักษณะเฉพาะของงานวิจัย

องค์ประกอบการศึกษาวิจัย

3. ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Introduction)

- » ย่อหน้า 1. สถานการณ์ของเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างไร
- » ย่อหน้า 2. สาเหตุของปัญหาของเรื่องที่ศึกษา
- » ย่อหน้า 3. ผลกระทบเป็นอย่างไร
- » ย่อหน้า 4. สถานการณ์ของเราเป็นอย่างไร
- » ย่อหน้า 5. Gap of Knowledge คืออะไร ทำไมเราต้องศึกษาเรื่องนี้
ส่วนใหญ่เขียนจากตัวแปรตามมาก่อน แล้วย้อนหาตัวแปรต้น

องค์ประกอบการวิจัย

4. คำถามงานวิจัย (Research Questions) และ สมมุติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

» จากชื่อเรื่องการวิจัยในครั้งนี้ จะเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหาอย่างไร?

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมและระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง

คำถามงานวิจัย --> คำถามที่นักวิจัยกำหนดขึ้นเพื่อต้องการหาคำตอบ ซึ่งจะนำไปสู่วิธีการดำเนินการวิจัยหรือวิธีการแก้ไขปัญหา

» คำถามงานวิจัยนี้คือ ?

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมและระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง

เฉลย

1. พฤติกรรมการบริโภคโซเดียมในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มีภาวะไตเรื้อรังเป็นอย่างไร
2. ความถี่และปริมาณการบริโภคโซเดียม มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตเรื้อรังหรือไม่

จากข้อเรื่องการวิจัยในครั้งนี จะเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหาอย่างไร?

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริโภคโซเดียมและระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง

เนื้อหาไม่เกิน 500 คำ

ย่อหน้าที่ 3

ย่อหน้าที่ 1

บทนำ

โรคไตเรื้อรัง (Chronic Kidney Disease: CKD) เป็นโรคแทรกซ้อนที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยโรคเบาหวานในลักษณะของความรุนแรง ซ้ำซ้อน เรื้อรัง รักษาไม่หายขาด มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง¹ สถานการณ์ปัจจุบันพบว่า ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังทั่วโลกมีจำนวน 6,908,440 คน มีความชุกในระยะที่ 5 ร้อยละ 13.4 และระยะที่ 3-4 ร้อยละ 10.6² ปี พ.ศ. 2558 กระทรวงสาธารณสุขพบว่า คนไทยป่วยเป็นโรคไตเรื้อรังสูงถึงร้อยละ 17.6 ของประชากร ครึ่งหนึ่งของจำนวนดังกล่าวเป็นโรคไตเรื้อรังระยะที่ 3-5 แต่ละปีมีผู้ป่วยรายใหม่ที่ต้องล้างไตสูงถึงประมาณ 7,000-8,000 คน มีสาเหตุหลักมาจากการเป็นโรคเบาหวานร้อยละ 30-50 โดยร้อยละ 30.1 ของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาทดแทนไตมีสาเหตุอันดับหนึ่งมาจากการเป็นโรคเบาหวาน³ และเนื่องจากอัตราการกรองของไตที่ลดลงเฉลี่ยปีละ 10-12 มิลลิลิตรต่อนาที⁴ จึงพบว่าที่ระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวาน 10.3 ปี ค่าการทำงานของไต (eGFR) จะลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉลี่ยผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีระยะเวลาการเจ็บป่วยเกิน 10 ปี จะเริ่ม

มีภาวะแทรกซ้อนคือโรคไตเรื้อรังได้ถึงร้อยละ 30-35 และหากดูแลไม่ถูกต้องภายในระยะเวลา 4-7 ปี จะกลายเป็นโรคไตเรื้อรังในระยะสุดท้าย^{5,6}

โรคไตเรื้อรังส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตสังคม จิตวิญญาณ และเศรษฐกิจ^{4,5} โดยพยาธิสภาพของโรคทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งในระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง การดำเนินของโรคที่ยาวนานส่งผลให้บุคคลต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต เกิดข้อจำกัดด้านการทำบทบาทหน้าที่ ภาวะลักษณะ สัมพันธภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลง เกิดเป็นความเครียด กลัว วิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า ผู้ป่วยและครอบครัวต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านการบำบัดรักษาในอัตราที่สูงตามระยะความรุนแรงของโรคไต⁷ ผลการประมาณการค่าใช้จ่ายพบว่า ผู้ป่วยที่ต้องล้างไตด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมคิดเป็นเงินประมาณ 12,000-25,000 บาทต่อเดือน และผู้ป่วยที่ล้างไตทางหน้าท้องมีค่าใช้จ่ายสูงถึงประมาณ 15,000-25,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่รวมค่ายาและเวชภัณฑ์อื่นๆ⁵⁻⁷

สาเหตุสำคัญต่อการเกิดโรคไตเรื้อรังในผู้ป่วยโรคเบาหวานก่อนระยะเวลา 10 ปี คือ พฤติกรรมการบริโภค

อาหารที่มีโซเดียมสูง⁸ สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยและองค์การอนามัยโลกกำหนดเกณฑ์มาตรฐานปริมาณการบริโภคโซเดียมในกลุ่มผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานและโรคไตเรื้อรังต่ำกว่า 2,000 มิลลิกรัมต่อคนต่อวัน^{9,10} อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนไทยทุกกลุ่มอายุมีพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมเกินเกณฑ์มาตรฐานเฉลี่ยสูงถึง 3,264 มิลลิกรัมต่อคนต่อวัน และพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมสูงขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น¹¹ ผลการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า พฤติกรรมการบริโภคโซเดียมประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ประเภท ความถี่ และปริมาณการบริโภค โดยประเภทอาหารที่มีโซเดียม สามารถแบ่งออกเป็น 13 ประเภท¹²⁻¹³ ตามรายการอาหารในบริบทพื้นที่ ความถี่ของการบริโภคคิดเป็นจำนวนครั้งต่อสัปดาห์ และปริมาณการบริโภคคำนวณ

ปัจจุบันแม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะรณรงค์ให้เกิดการลดพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมในผู้ป่วยโรคเบาหวานเพื่อชะลอการทำงานของไต แต่พบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวานส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมเกินเกณฑ์ที่กำหนดคือต่ำกว่า 2,000 มิลลิกรัมต่อคนต่อวัน⁹ ผลการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ^{14,15} พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดปริมาณการบริโภคโซเดียมในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่สามารถชะลอการเกิดโรคไตเรื้อรังสำหรับประเทศไทยยังต้องการการศึกษาที่มีความเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีโซเดียมสูงในกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อนของโรคไตเรื้อรัง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบท วิถีชีวิต ความต้องการ และวิธีการแก้ปัญหาที่สามารถออกแบบการบำบัดรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่าต่อการค้นหา และเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดภาวะไตเรื้อรังจากการเป็นโรคเบาหวานก่อนระยะ

ย่อหน้าที่ 2

ย่อหน้าที่ 3

ย่อหน้าที่ 4

สมมุติฐานการวิจัย(Research Hypothesis)

แบ่งเป็น 2 ชนิด

1. ข้อเสนอแนะของผูวิจัยเกี่ยวกับ คำตอบจะได้รับจากการดำเนินการวิจัย หรือการคาดเดาคำตอบล่วงหน้าสำหรับปัญหาวิจัย
2. คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปรากฏการณ์ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป และให้สอดคล้องกับคำถามวิจัยจะทำให้เห็นภาพชัดเจน
  - ไม่จำเป็นต้องเป็นจริงเสมอไป
  - ไม่จำเป็นต้องมีทุกงานวิจัย (เชิงคุณภาพ ประเมินผล วิจัยพัฒนาไม่จำเป็นต้องมี)

1. สมมุติฐานแบบมีทิศทาง

ระบุทิศทาง

ดีกว่า มากกว่า น้อยกว่า

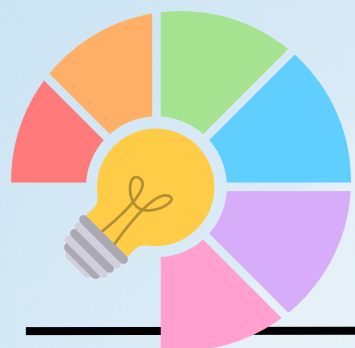
2. สมมุติฐานแบบไม่มีทิศทาง

ไม่ระบุทิศทาง

แตกต่าง ไม่แตกต่าง

สมมุติฐานทางสถิติ เพื่อนำไปสู่การทดสอบทางสถิติ
Null Hypothesis (H₀) ไม่มีความแตกต่างของตัวแปรที่จะทดสอบ
Alternative Hypothesis (H₁) มีความแตกต่างของตัวแปรที่จะทดสอบโดยอาจกำหนดหรือไม่กำหนดทิศทาง

องค์ประกอบการวิจัย

» หลักการเขียน สมมุติฐานการวิจัย(Research Hypothesis)

- สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย จุดมุ่งหมายต้องการศึกษาอะไร สมมุติฐานก็ควรตั้งให้อยู่ในลักษณะแนวทางเดียวกัน
- ต้องตอบคำถามได้ครอบคลุมปัญหาต่างๆ ด้านที่ศึกษาโดยระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่สนใจในรูปของความแตกต่าง มากกว่า น้อยกว่าหรือสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าเป็นจริงหรือไม่
- สามารถทดสอบได้ด้วยข้อมูลและวิธีการทางสถิติ
- ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย รัดกุม
- สมมุติฐานแต่ละข้อควรตอบคำถามเพียงข้อเดียวหรือประเด็นเดียว หากมีตัวแปรที่จะต้องศึกษาหลายตัว ควรแยกเป็นสมมุติฐานย่อยแต่ละข้อ เพราะจะสามารถสรุปการยอมรับหรือปฏิเสธสมมุติฐานได้ชัดเจน
- สมเหตุสมผลตามทฤษฎี หลักการและเหตุผล สภาพที่เป็นจริงที่ยอมรับกันทั่วไป

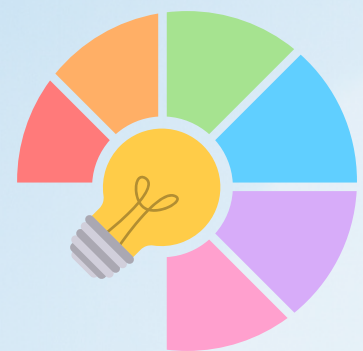
ตัวอย่าง

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมและระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง

สมมุติฐานการวิจัย

ความถี่และปริมาณการบริโภคโซเดียมมีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตเรื้อรัง

องค์ประกอบการวิจัย

5. วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยอาจสามารถ
แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective)

การเขียนวัตถุประสงค์งานวิจัยแบบทั่วไปจะกล่าวถึงสิ่ง
ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในการศึกษาวิจัย เพื่อแสดงรายละเอียด
เกี่ยวกับเป้าหมาย จึงต้องเขียนให้ครอบคลุม
งานวิจัยที่ต้องการศึกษาทั้งหมด

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific Objective)

วัตถุประสงค์งานวิจัยแบบเฉพาะจะเป็นการเขียนบอกเล่า
สิ่งที่เกิดขึ้นในงานวิจัยโดยอธิบายอย่างละเอียดว่าจะทำ
อะไร อย่างไร เพื่ออะไร ตามลำดับความสำคัญและ
เหตุการณ์อย่างชัดเจน เรียกว่า เป็นการเขียนที่ชี้แจงเรื่อง
ราวมากกว่าการเขียนวัตถุประสงค์แบบทั่วไป

องค์ประกอบการวิจัย

หลัก

การ

เขียน

5. วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ต้องมีความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง และมีความสืบเนื่องจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
2. ต้องครอบคลุมทุกสิ่งที่ต้องการศึกษา มีความชัดเจนว่าต้องการศึกษาอะไร ทำอะไร ในแง่มุมใด และกับใคร
3. หากเป็นการวิจัยที่ต้องการทดสอบสมมุติฐาน ต้องสามารถกำหนดสมมุติฐานการวิจัยได้
4. ต้องมีความชัดเจนและระบุวิธีการศึกษา กลุ่มที่ต้องการศึกษา พร้อมทั้งตัวแปร
5. เขียนในรูปประโยคบอกเล่ามีการเรียงลำดับความสำคัญจากวัตถุประสงค์หลักไปยังวัตถุประสงค์ย่อย
6. ประเมินหรือวัดผลได้
7. เข้าใจง่าย สั้น กระชับ
8. มักจะเริ่มต้นด้วยข้อความ

- เพื่อศึกษา.....
- เพื่อตรวจสอบ.....
- เพื่อเปรียบเทียบ.....
- เพื่อวิเคราะห์.....
- เพื่อประเมิน.....

องค์ประกอบการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย นี้คือ ?

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมและระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง

เฉลย : วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคโซเดียมของ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตเรื้อรัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่และ ปริมาณการบริโภคโซเดียมกับระดับการทำงานของไต ในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตเรื้อรัง
3. เพื่อสำรวจระดับการทำงานของไตในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง

สามารถระบุไปได้เลยว่าระดับการทำงานของไตที่ประเมินคืออะไร เช่น อัตราการกรองของไต

องค์ประกอบการวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

ประกอบด้วย รูปแบบการศึกษา ประชากรที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรและการวัดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ทางสถิติ รวมถึงจริยธรรมในการศึกษา

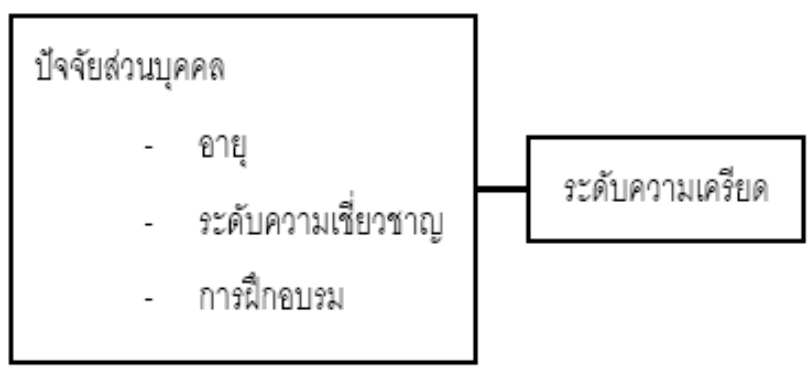
ตัวแปร

- ระบุ ตัวแปรหลัก (ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม)
- ระบุ ตัวแปรที่อาจเป็นตัวกวน (potential confounder)
- ระบุ วิธีการป้องกันความลำเอียง(bias)ที่อาจเกิดขึ้นได้ในขั้นตอนต่างๆของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย จะเลือกใช้วิธีวิจัยแบบใด เช่น จะใช้การวิจัยเอกสาร การวิจัยแบบทดลอง การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงคุณภาพ หรือจะใช้หลายๆ วิธีรวมกัน ซึ่งก็ต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้วิธีอะไรบ้าง

2. แหล่งข้อมูล จะเก็บข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง เช่น จะเก็บข้อมูลทุติยภูมิ จากทะเบียนราษฎร์ สมุดสถิติรายปี สำมะโนประชากร และเคหะ ฯลฯ หรือจะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ จากการสำรวจ การสนทนากลุ่ม การสังเกต การสัมภาษณ์ระดับลึก ฯลฯ เป็นต้น

ความเครียดจากงานในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของพยาบาล
โรงพยาบาลสงขลานครินทร์*

องค์ประกอบการวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

- » การเก็บรวบรวมข้อมูล ระบุว่าจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร มีการใช้เครื่องมือและทดสอบเครื่องมืออย่างไร เช่น จะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การสัมภาษณ์แบบมีแบบสอบถาม การสังเกต หรือการสนทนากลุ่ม เป็นต้น
- » การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ระบุการประมวลผลข้อมูลจะทำอย่างไร จะใช้เครื่องมืออะไรในการประมวลผลข้อมูล และในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือการทดสอบสมมติฐานจะทำอย่างไร จะใช้สถิติอะไรบ้างในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถตอบคำถามของการวิจัยที่ต้องการได้

- » ประชากร ระบุให้ชัดเจนว่าใครคือประชากรเป้าหมาย ประชากรที่ต้องการศึกษา และกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่จะศึกษาให้ชัดเจน เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา เขตที่อยู่อาศัย บางครั้งประชากรที่ต้องการศึกษาอาจไม่ใช่ปัจเจกบุคคลก็ได้ เช่น อาจเป็นครัวเรือน หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ฯลฯ ก็ได้
- » กลุ่มตัวอย่าง ขนาดตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง ควรอธิบายว่าขนาดตัวอย่างมีจำนวนเท่าใด จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใด จะเก็บข้อมูลจากที่ไหน และจะเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้อย่างไร

องค์ประกอบการศึกษาวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ขนาดตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง ควรอธิบายว่าขนาดตัวอย่างมีจำนวนเท่าใด จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใด จะเก็บข้อมูลจากที่ไหน และจะเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้อย่างไร

ประชากร (population)

หมายถึง จำนวนทั้งหมดของสิ่งที่นักวิจัยต้องการศึกษา อาจเป็น คน สัตว์ สิ่งของ

ประชากรเป้าหมาย (target population)

หมายถึง กลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสรุปผลการศึกษาไปถึงหรือประชากรที่มีการกำหนดขอบเขตชัดเจน (เวลา สถานที่)

กลุ่มตัวอย่าง (sample)

หมายถึง ส่วนหนึ่งของประชากรที่นักวิจัยคัดเลือกมาโดยมุ่งหวังให้เป็นตัวแทนของประชากร

องค์ประกอบการวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น"

ประชากร

คือ นักศึกษาทุกคนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประชากรเป้าหมาย

คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะ.....

กลุ่มตัวอย่าง

คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะ.....
ที่นักวิจัยคัดเลือกมาจำนวน 200 คน

การวิจัยเรื่อง "คุณภาพการบันทึกเวชระเบียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลสตึก"

ประชากร

คือ เวชระเบียนผู้ป่วยโรคเบาหวานทั้งหมด

ประชากรเป้าหมาย

คือ เวชระเบียนผู้ป่วยโรคเบาหวานย้อนหลัง 3 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

คือ จำนวนเวชระเบียนโรคเบาหวานย้อนหลัง 3

ปี

ที่นักวิจัย คัดเลือกมาจำนวน 200 แฟ้ม

องค์ประกอบการวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

หมายถึง

**เครื่องมือ
ที่ใช้ในการ
วิจัย**

สิ่งที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคำตอบเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ซึ่งการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง จึงต้องเลือกใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ สามารถจำแนกลักษณะที่วัดได้ โดยลักษณะของเครื่องมือวัดที่ดีจะมีคุณสมบัติ ดังนี้

องค์ประกอบการวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
  - แบบสอบถาม
  - แบบสัมภาษณ์
  - แบบสังเกต
  - แบบบันทึก
  - แบบทดสอบ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เครื่องมือวิทยาศาสตร์
แผนการสอน สื่อต่างๆ

การได้มาของเครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือมาตรฐาน
2. บางส่วนของเครื่องมือมาตรฐานนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม
3. สร้างเครื่องมือใหม่

องค์ประกอบการวิจัย

6.วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

» การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
2. สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
  - สถิติเชิงพรรณนาหรือสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ฯลฯ
  - สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ใช้ในการอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากร เช่น t-test, ANOVA etc.

หลักการเลือกใช้สถิติ

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีกี่กลุ่ม 1 หรือ 2 หรือมากกว่า 2 กลุ่ม
2. ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาอยู่ในระดับใด นามบัญญัติ/จัดอันดับ/อัตราภาค/อัตราส่วน
3. ตัวแปรที่ใช้มีกี่ตัว 1, 2 มากกว่า 2 ตัวแปร

กระบวนการชี้แจงและขอคำ ยินยอมจากอาสาสมัคร (Informed consent)

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

ให้อธิบายว่าจะมีการขอคำยินยอมด้วยวาจาหรือเป็นลาย
ลักษณ์อักษร จะให้มีการลงนามยินยอมหรือจะขอการ
ยกเว้นการลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร (ซึ่งต้องระบุ
เหตุผล)

ใครเป็นผู้ดำเนินการนี้ สถานที่ดำเนินการ (มีความเป็นส่วน
ตัว) เวลาที่ใช้โดยประมาณ (ต้องมีเวลาที่เพียงพอให้อาสา
สมัครได้ตัดสินใจหรือปรึกษาครอบครัว เช่น ชี้แจงและให้
เอกสารกลับบ้านไปตัดสินใจ)

» ความเสี่ยง/ผลข้างเคียงที่อาจ เกิดและวิธีการลดความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดต่ออาสาสมัคร โดย
คำนึงทั้งด้านกาย จิต สังคม เศรษฐฐานะ
การปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงและอันตราย
ต่ออาสาสมัคร หากเป็นการวิจัยแบบพหุ
สถาบันและตัวแปรที่เก็บมีความร้ายแรง
ควรมีคณะกรรมการอิสระตรวจสอบ
โครงการวิจัย (Independent Data
Monitoring Committee) เพื่อให้มี
ความปลอดภัยต่ออาสาสมัคร

จริยธรรมในการทำวิจัย

1. การเลือกเรื่องทำวิจัย
2. การดำเนินการวิจัย
  - 2.1 การทบทวนวรรณกรรม การคัดลอก (plagiarism)
  - 2.2 การเลือกตัวอย่างและการเก็บข้อมูล (การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง)
  - 2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
  - 2.4 การเขียนรายงานวิจัย

จรรยาบรรณนักวิจัย

1. ซื่อสัตย์
2. ตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย
3. มีความรู้ในสาขาที่ทำวิจัย
4. รับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษา
5. เคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง
6. มีอิสระทางความคิดปราศจากอคติ
7. นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
8. เคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
9. รับผิดชอบต่อสังคม

“การเคารพความเป็นส่วนตัวและการเก็บ
รักษาความลับของข้อมูลอาสาศูนย์”

มีวิธีการปกป้องสิทธิ ความเป็นส่วนตัว และรักษา
ความลับข้อมูลที่เป็นรูปธรรมอย่างไร

องค์ประกอบการวิจัย

7. ผลการวิจัย (Results)

- การเลือกข้อมูลจากผลการวิจัยมานำเสนอที่มีความสำคัญ
ควรให้ข้อมูลเฉพาะที่ตรงกับปัญหาวิจัย

- » การสรุปและแสดงผลการวิจัยควรลำดับเนื้อหา
- » การใช้กราฟ ตาราง ภาพ เป็นการแสดงข้อมูลจากผลการวิจัยที่มีประสิทธิผล ในบางงานวิจัยที่ไม่มีความซับซ้อนมาก อาจนำเสนอผลการวิจัย
ควรคู่ไปกับการอภิปรายผลก็ได้

องค์ประกอบการวิจัย

8. การอภิปรายผล (Discussions) "หัวใจของการวิจัย"

- » การอธิบาย แปลผล หรือตีความลักษณะผลการวิจัยว่าทำไมจึงเป็นอย่างนี้ เพื่อยืนยันความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างข้อค้นพบกับสมมุติฐานการวิจัย
- » ควรเขียนชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยอื่นหรือก่อนหน้านี้อย่างไร ถ้าสอดคล้องสอดคล้องอย่างไร แต่ถ้าขัดแย้งจะต้องหาสาเหตุหรืออธิบายเหตุผลว่าเพราะอะไร ทำไมจึงแตกต่าง

องค์ประกอบการวิจัย

9. เอกสารอ้างอิง (References)

- » เอกสารที่มีการนำข้อมูลมาอ้างอิงในเนื้อเรื่องของบทความหรือรายงาน
- » รูปแบบการจัดทำขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของสถาบันการศึกษา หรือวารสารของแต่ละสถาบัน
- » สำคัญคือ เมื่อเลือกใช้แบบใดแล้ว ต้องใช้ แบบนั้นอย่างสม่ำเสมอโดยตลอด และเขียนหุ้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งให้ข้อมูลอย่าง ครบถ้วนและชัดเจน

องค์ประกอบการศึกษาวิจัย (เพิ่มเติม)

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

- » เป็นการระบุให้ทราบว่าการศึกษาที่จะศึกษามีขอบข่ายกว้างขวางเพียงใด หรือการกำหนดขอบเขตของการศึกษาให้แน่นอน ว่าจะครอบคลุมอะไรบ้าง
- » การเขียนควรครอบคลุม ประชากร กลุ่มตัวอย่าง พื้นที่ เวลาหรือระยะ เวลาที่ดำเนินการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล และตัวแปรที่ต้องการศึกษา

องค์ประกอบการวิจัย (เพิ่มเติม)

นิยามคำศัพท์

- » การวิจัยต่างๆ ไปจะต้องให้ความหมายของคำบางคำที่ใช้ ในรายงานการวิจัยซึ่งเฉพาะเจาะจงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อให้ผู้วิจัยและผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกัน
- » นักวิจัยจะทำการศึกษาเรื่องใดจะต้องนิยามคำศัพท์เฉพาะแต่ละตัวให้ชัดเจนก่อน ซึ่งจะช่วยให้งานวิจัยอยู่ในกรอบมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบการวิจัย (เพิ่มเติม)

» ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ระบุชัดเจนว่าเกิดประโยชน์ที่อาจเกิดจากผลที่ได้จากการวิจัยต่อใคร อะไร อย่างไร

สอดคล้องกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมีความเป็นไปได้
เรียงลำดับจากประโยชน์โดยตรงมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด

เป็นOutput ไม่ใช่ Outcome

องค์ประกอบการวิจัย (เพิ่มเติม)

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

ส่วนนี้เป็นการเขียนถึงสิ่งที่ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษา ค้นคว้าเอกสารต่างๆ ทั้งทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎี หลักการ ข้อเท็จจริงต่างๆ แนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาของผู้วิจัย รวมทั้งมองเห็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาร่วมไปกับผู้วิจัยด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การเลือกสิ่งซึ่งนำความเชื่อต่อสิ่ง/ตัวแปรที่จะศึกษาตามปรัชญาใน แนวคิดหรือทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง อาจได้จากการทบทวนวรรณกรรม ให้กล่าวถึงตัวทฤษฎีที่ประยุกต์แล้วตามด้วยการบูรณาการของเราเอง เขียนโดยใช้การบรรยาย แบบจำลองหรือแผนภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัยจะทำให้ผู้วิจัยและผู้อ่านงานวิจัยได้มองเห็นภาพรวม งานวิจัยได้ชัดเจนขึ้นและมองเห็นความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

บทความวิจัย

ความเครียดจากงานในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของพยาบาล
โรงพยาบาลสงขลานครินทร์*

อวยพร ภัทรภักดีกุล** มัลลิกา สุนทรวิภาต**

กรอบแนวคิด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดความ
เครียดจากงานของ รอบบิน (Robbins, 2001)
ที่กล่าวว่า สาเหตุของความเครียดจากงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

- อายุ
- ระดับความเชี่ยวชาญ
- การฝึกอบรม

ระดับความเครียด

กระบวนการวิจัย

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กระบวนการวิจัย

การศึกษานำร่อง

การเก็บรวบรวม
ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์
ข้อมูลและ
แปลผล

การเผยแพร่
ข้อมูลการวิจัย

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การเลือกหัวข้อการวิจัย

- 1) หัวข้อวิจัยอาจเกิดจากความสนใจ ประสบการณ์ส่วนตัว และปัญหาในการทำงาน
- 2) การอ่านเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การอ่านบททวนและการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ จะทำให้ทราบถึงช่องว่างหรือโอกาสที่จะต่อยอดทางความคิด หรือเรื่องที่ตนเองสนใจที่จะศึกษาหลังจากการได้อ่านผลงานวิจัยของคนอื่น โดยการนำข้อค้นพบจากการทำวิจัยและข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยให้ไว้เป็นแนวทางในการต่อยอดความคิด เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัยได้
- 3) แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย สามารถช่วยกำหนดที่มาของหัวข้องานวิจัยได้
- 4) ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

กระบวนการวิจัย

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. เลือกจากความสนใจ

2. เลือกที่ตรงกับความสามารถของตน

3. เลือกหัวข้อที่มีคุณค่า หัวข้อที่ต้องการทำวิจัย ควรเป็นการเพิ่มพูนให้
เป็นความรู้ใหม่ และเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติงานต่อไป

4. คำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องของเวลางบประมาณและกำลัง
แรงงานของตน

5. คำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่จะ
เอื้ออำนวยในการทำวิจัย เช่น
ความร่วมมือ อุปกรณ์หรือ
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล เป็นต้น

หลักเกณฑ์ การกำหนดหัวข้อการวิจัย

“ การได้มาซึ่งคำถามงาน
วิจัยต้องทำอย่างไร ”

การสร้างคำถามงานวิจัย

การออกแบบการศึกษาและการเลือกใช้วิธีการวิจัยที่เหมาะสม

การเขียนโครงร่างการวิจัย/ ข้อเสนอโครงการวิจัย

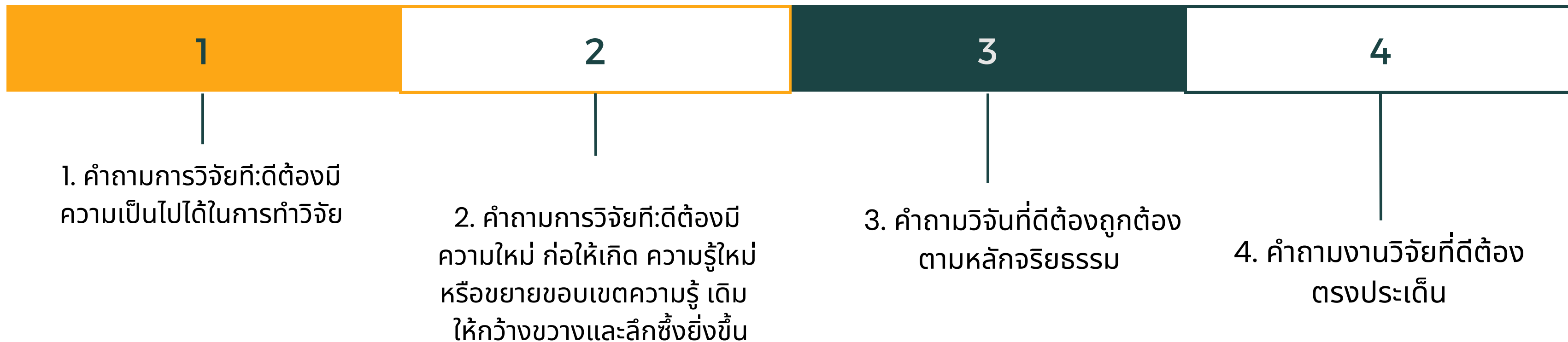

การหาทุนสนับสนุนการวิจัย

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คุณสมบัติของคำถามการวิจัยที่ดี

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การสร้างคำถามการวิจัย

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

การเลือกคำถามการวิจัย

การสืบค้นข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของข้อมูลที่มีอยู่

การปรับแต่งคำถามให้เหมาะสม

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขั้นที่ 1 การเลือกคำถามการวิจัย

การเลือกคำถามการวิจัย

ขนาดของปัญหาเป็นอย่างไร

มีความเป็นไปได้ในการทำการศึกษาชิ้นนั้นหรือไม่

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขั้นที่ 2 การสืบค้นข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งในการสืบค้น

หนังสือ

วารสารวิชาการ

เว็บไซต์

คำสัญญา

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของข้อมูลที่มีอยู่

เป็นการประเมิน ข้อมูล/ รายงานการวิจัยที่ได้มา ซึ่งควรพิจารณาถึงประเด็นต่อไปนี้

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

 การประเมิน ความเกี่ยวข้องของข้อมูล / รายงานการวิจัยที่ได้มา (คำถามการวิจัยเหมือนหรือแตกต่างจากงานวิจัยที่เราจะทำอย่างไร? งานวิจัยของเราจะช่วยขยายขอบเขตความรู้เพิ่มเติมจากงานวิจัยนี้หรือไม่?)

 การประเมินคุณภาพรายงานวิจัย ประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึง ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาและข้อสรุป

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตามรูปแบบ

ขั้นที่ 4 การปรับแต่งคำถามให้เหมาะสม

P (Patient หรือ Population) ผู้ป่วยหรือประชากรที่สนใจศึกษา

**I (Intervention) สิ่งทดลองที่ศึกษา เช่น วิธีการประเมิน วิธีการรักษา วิธีการป้องกัน
วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นต้น**

C (Control หรือ Comparison) กลุ่มควบคุมหรือสิ่งที่ใช้เปรียบเทียบ

O (Outcome) ผลลัพธ์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

หาความสำคัญของปัญหา

- ตรวจสอบความซ้ำซ้อน
- ตรวจสอบบริบทของการศึกษา
- หาช่องว่างทางความรู้

แสดงความรู้ปัจจุบันที่มีอยู่

- แสดงขอบเขตและพรสมแดนของความรู้
- ศึกษาแบบแผนวิจัยและจุดอ่อนจุดแข็งของงานวิจัยที่ทำมาแล้ว

หาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

- ตรวจสอบแนวคิดพื้นฐาน
- แนวคิดเบื้องหลังตัวแปรที่ศึกษา

สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

- แสดงความเข้าใจด้วยการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย
- การออกแบบการวิจัยที่เหมาะสม

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

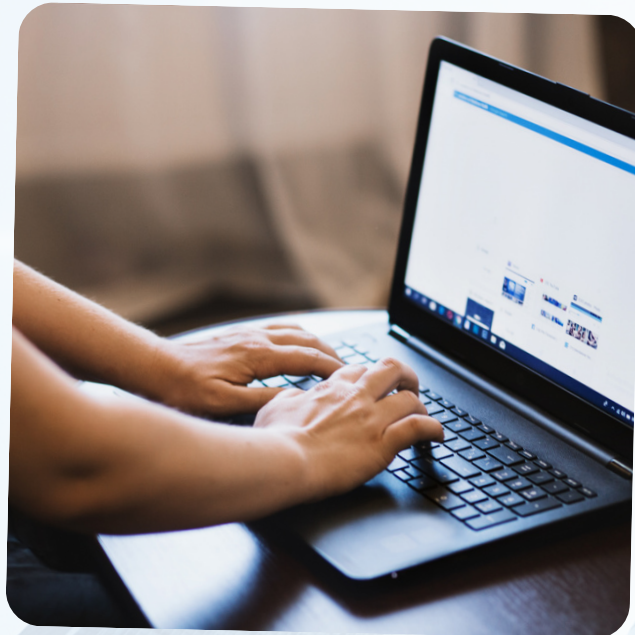
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

การค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา และ/หรือโจทย์วิจัยที่กำหนด เพื่อให้นักวิจัยมีความรอบรู้ในเรื่องนั้นมากขึ้นจนสามารถทำการศึกษาวิจัย ในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีคุณภาพ

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

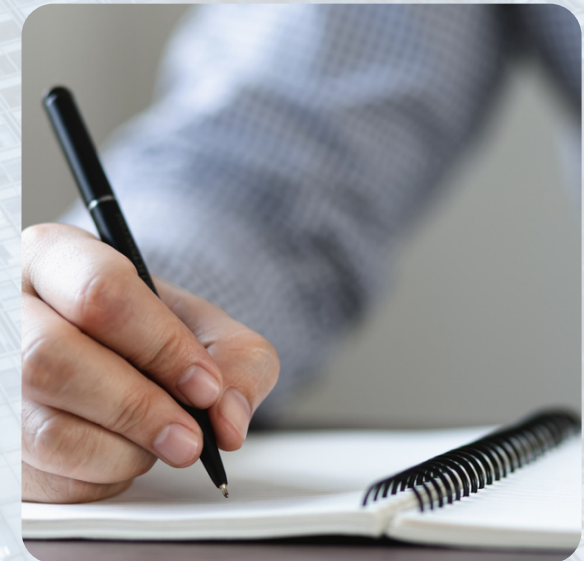
ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

สืบค้น

จัดการเรียบเรียง

เขียน

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักการเลือกวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

- 1 ผู้เขียน พิจารณาความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในเรื่องนั้น
- 2 ความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องกับเนื้อหากับโจทย์วิจัยที่กำหนด
- 3 ความทันสมัย ควรพิจารณาเนื้อหา ข้อมูลที่ทันสมัย มีการพิมพ์ล่าสุดหรือไม่เกิน 5 ปี
- 4 แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบจากแหล่งปฐมภูมิจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าแหล่งทุติยภูมิ
- 5 วิธีการเขียน ควรพิจารณาวรรณกรรมที่เข้าใจได้ง่าย มีการจัดเรียงที่ดีไม่ซับซ้อนมาก
- 6 การอ้างอิง หนังสือหรือเอกสารนั้น มีเอกสารอ้างอิงที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือได้เพียงพอ
- 7 สำนักพิมพ์หนังสือ เอกสารที่พิมพ์ต่างสำนักพิมพ์ก็จะมีคุณภาพที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิด (CONCEPTUAL FRAMEWORK)

กรอบแนวคิด (CONCEPTUAL FRAMEWORK)

- เป็นที่มาของคำถามวิจัย และช่วยตั้งคำถามวิจัย
- ใช้วางกรอบความคิดการวิจัย
- ช่วยในการปรับคำถามวิจัยให้ชัดเจนและรัดกุม

หมายถึง

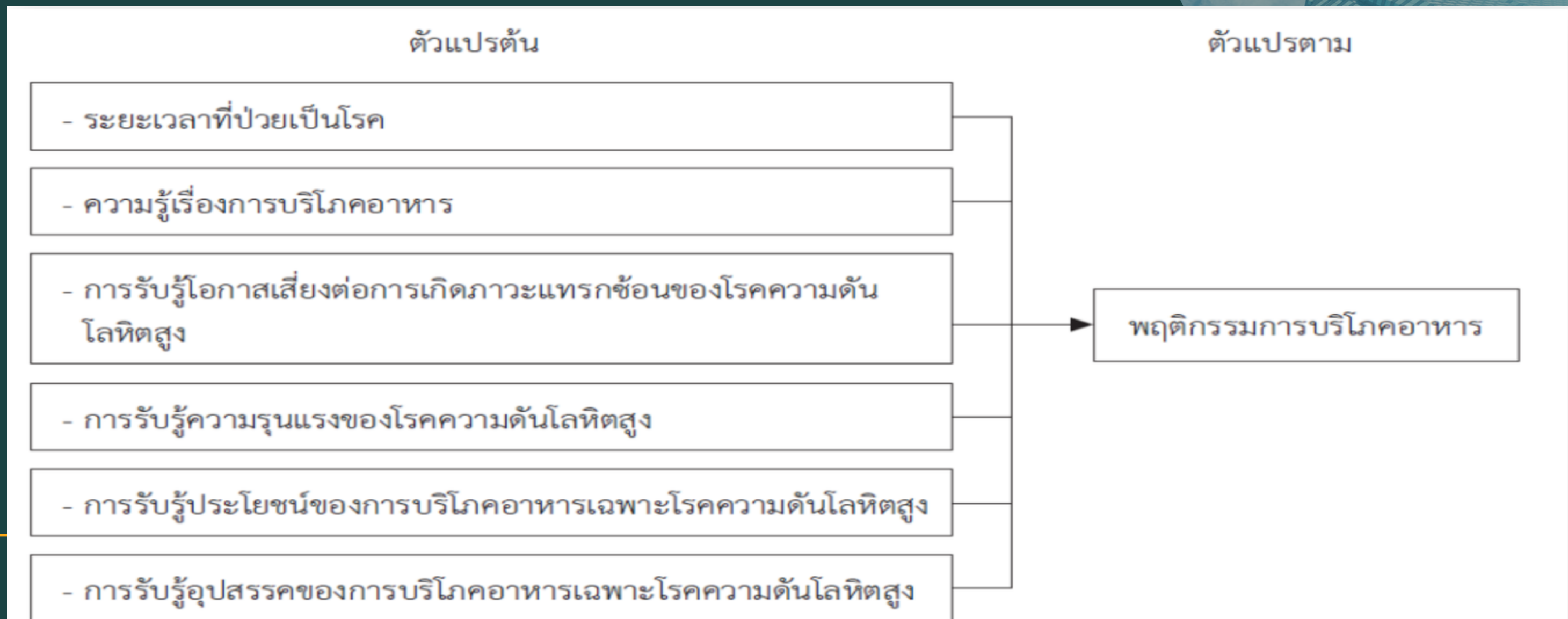
หมายถึง กรอบแนวคิดการวิจัย ที่ประกอบด้วยชุดของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมีการระบุทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

- กรอบแนวคิดในการวิจัยควรวางอยู่บนรากฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาวิจัย และมีมโนภาพ ในประเด็นนั้น

- การสร้างกรอบแนวคิดคือดาราสังเคราะห์และประมวลตัวแปรและรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

ตัวอย่างกรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

ที่มา : ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เรียนรู้จากปัญหา สู่ การพัฒนาตนเอง

Thank You

ขอบคุณข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัยทางโภชนาการ ดร.พรพิมล ชูพานิช
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น